

Lwfans Mamolaeth

Taflen nodiadau

- **Cymorth os ydych yn disgwyl baban**
  - wedi bod yn gyflogedig ond yn methu â chael Tâl Mamolaeth Statudol, neu
  - yn hunangyflogedig, neu
  - wedi bod yn gyflogedig yn ddiweddar.

Dylech gadw'r nodiadau hyn er gwybodaeth.

Canllaw cyffredinol yn unig sydd yn y nodiadau hyn ac ni ddylid eu trin fel datganiad cyflawn ac awdurdodedig o'r gyfraith.

Beth yw Lwfans Mamolaeth?

Budd-dal nawdd cymdeithasol yw Lwfans Mamolaeth (MA) y gallech ei gael tua'r adeg pan fydd eich baban ar fin cael ei eni. Telir bob pythefnos neu bob 4 wythnos am gyfnod hyd at **39 wythnos**. Dim ond yn ystod y cyfnod na fyddwch yn gweithio y caiff ei dalu. Gelwir y cyfnod talu ar gyfer Lwfans Mamolaeth yn **Gyfnod Lwfans Mamolaeth (MAP)**.

Pwy all gael Lwfans Mamolaeth?

Efallai y gallwch gael Lwfans Mamolaeth (MA)

- **os nad oes hawl gennych i gael Tâl Mamolaeth Statudol (SMP) gan eich cyflogwr,**

Efallai na chewch Tâl Statudol

- am nad oeddech yn gweithio yn ystod y 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni, neu
- am na fuoch yn gweithio i'r un cyflogwr am gyfnod digon hir, neu
- am na fuoch yn ennill digon.

Your employer will give you a form **SMP1W** which says why you cannot get SMP. If you have more than one employer, send us an **SMP1W** from each employer.

ac

- **os buoch yn gyflogedig neu'n hunangyflogedig am o leiaf 26 wythnos yn ystod y 66 wythnos cyn yr wythnos rydych yn disgwyl genedigaeth eich baban,**

Eich **Cyfnod Prawf** yw'r enw a roddir ar y 66 wythnos cyn yr wythnos rydych yn disgwyl cael eich baban. Rydym yn cyfrifo eich cyfnod prawf o'r dyddiad y disgwylir i'ch babi gael ei eni, nid dyddiad gwirioneddol yr enedigaeth.

Rydym yn cyfrif cyflogaeth ar gyfer rhan o wythnos fel cyflogaeth ar gyfer wythnos gyfan.

ac

Pwy all gael Lwfans Mamolaeth? parhad

- **mae eich enillion wythnosol ar gyfartaledd yn o leiaf £30 yr wythnos, ac**
- **rydych wedi rhoi'r gorau i weithio er mwyn cael eich baban.**
- Os ydych yn gyflogedig, efallai byddwn yn gwirio'r wybodaeth rydych wedi ei roi i ni gyda eich cyflogwr.
- Os ydych yn hunangyflogedig, mae gofyniad cyfreithiol i chi gofrestru eich hunangyflogaeth gyda Chyllid a Thollau EM yn ôl rheolau Cyllid a Thollau EM.

Os nad ydych yn cofrestru neu yn cofrestru'n hwyr, gallech golli rhywfaint neu gyd o'ch Lwfans Mamolaeth.

Ystyr *cyflogwr* yw'r unigolyn neu'r sefydliad sy'n talu cyfran y cyflogwr o gyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 1. Rydym yn eu galw yn gyflogwyr o hyd, hyd yn oed os nad ydynt yn talu cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 1 o ganlyniad i oed cyflogai neu lefel ei enillion.

Rydym yn eich galw'n *gyflogedig* hyd yn oed os ydych yn gweithio i asiantaeth, os

- rydych yn talu cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 1 ar eich enillion, neu
- byddech yn talu cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 1, ond nad ydych yn gwneud hynny oherwydd eich oedran neu lefel eich enillion.

I gael rhagor o wybodaeth am eich enillion wythnosol gros, gweler

- **tudalennau 7 a 8** os ydych yn gyflogedig, neu
- **tudalennau 8 a 9** os ydych yn hunangyflogedig.

Nid oes rhaid i chi fod yn ddinesydd yn y DU i gael Lwfans Mamolaeth.

Os ydych wedi gweithio, efallai y gallwch gael Lwfans Mamolaeth.

Os ydych yn mynd dramor neu wedi bod tramor

Mae *tramor* yn golygu unrhyw wlad y tu allan i'r Deyrnas Unedig (DU). Y DU yw Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon, gan gynnwys unrhyw ddyfroedd tiriogaethol agos at Brydain Fawr a Gogledd Iwerddon. Nid yw'r DU yn cynnwys Ynys Manw neu Ynysoedd y Sianel.

Mae gan y DU trefniadau arbennig gyda gwledydd penodol eraill a all eich helpu i gael Lwfans Mamolaeth os ydych yn mynd dramor neu os ydych wedi bod tramor yn ddiweddar ac wedi dychwelyd i'r DU.

Gallwch gael mwy o wybodaeth drwy gysylltu â:

International Pension Centre
Department for Work and Pensions
Tyneview Park
Benton
Newcastle-upon-Tyne
NE98 1BA

Ffôn: 0191 218 7644 (neu 44 191 218 7644 os byddwch yn galw o dramor)

Ffacs: 0191 218 7147

E-bost:
tvpi.internationalqueries@thepensionservice.gsi.gov.uk

Neu gallwch gael mwy o wybodaeth yn
www.dwp.gov.uk/international

Pryd i wneud cais am Lwfans Mamolaeth

Y cynharaf y gallwch wneud cais yw ar ddechrau'r 14eg wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban cael ei eni.

Hyd yn oes os ydych dal i weithio, gwnewch gais cyn gynted ag y gallwch ar ôl ddechrau'r 14eg wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban cael ei eni. Byddwn yn cysylltu â chi yn ddiweddarach i ganfod y dyddiad gwnaethoch roi'r gorau i weithio.

Peidiwch â llofnodi a dyddio'r ffurflen hon cyn y 14eg wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni.

Os caiff eich baban ei eni yn gynnar

Gwnewch gais yn syth ar ôl i'ch baban gael ei eni. Ni fydd eich cyfnod prawf yn newid.

Terfyn amser ar gyfer gwneud cais

Mae'n rhaid i chi wneud cais o fewn 3 mis o'r dyddiad mae eich Cyfnod Lwfans Mamolaeth yn cychwyn. Byddwch yn colli arian os byddwch yn oedi.

Y dyddiad y disgwylir i chi roi genedigaeth

- **Os ydych yn gwneud cais cyn i'ch baban gael ei eni**

Ceir y dyddiad hwn yn **Rhan A** o'ch **Tystysgrif Mamolaeth MAT B1W**. Gelwir genedigaeth yn *gyfnod esgor* ar y dystysgrif. Gallwch gael y dystysgrif hon gan eich meddyg neu'ch bydwraig o 21ain wythnos eich beichiogrwydd.

- **Os ydych yn gwneud cais ar ôl i'ch baban gael ei eni**

Anfonwch eich **MAT B1W** wedi'i chwblhau yn **Rhan B** atom. Os nad yw Rhan A wedi'i chwblhau, mae'n rhaid i chi anfon tystysgrif geni eich baban i ni.

Pryd y telir Lwfans Mamolaeth

Bydd eich **Cyfnod Lwfans Mamolaeth (MAP)** yn dechrau ar y dydd Sul yn yr 11eg wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch babi gael ei eni, os nad ydych yn gyflogedig neu'n hunangyflogedig ar yr adeg hon.

Os ydych yn dal i fod yn gyflogedig neu'n hunangyflogedig ar neu ar ôl yr 11eg wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i 'ch babi gael ei eni.

Gallwch ddewis pryd rydych am i'ch Lwfans Mamolaeth ddechrau. Gallwch ddewis unrhyw ddiwrnod ar ôl i chi roi'r gorau i waith i gael eich baban. Golyga hyn y gall eich Lwfans Mamolaeth ddechrau o ddiwrnod cyntaf eich cyfnod mamolaeth.

Gallwch hefyd ddewis dechrau eich Lwfans Mamolaeth yn hwyrach na'r dyddiad y bydd eich cyfnod mamolaeth yn dechrau. Ond y diwrnod hwyraf y gall eich Lwfans Mamolaeth ddechrau yw'r diwrnod ar ôl genedigaeth eich baban.

Os ydych yn cael Tâl Salwch Statudol gan eich cyflogwr, bydd yn rhaid i'ch Tâl Salwch Statudol ddod i ben pan fydd eich Lwfans Mamolaeth yn dechrau. **Mae'n rhaid i chi roi gwybod i'ch cyflogwr pryd y bydd eich Cyfnod Lwfans Mamolaeth yn dechrau.**

Os byddwch yn rhoi genedigaeth yn gynt na'r disgwyl

Mae'n rhaid i chi hysbysu'r Ganolfan Byd Gwaith **ar unwaith** os byddwch yn rhoi genedigaeth i'ch babi yn gynt na'r disgwyl ac nad yw eich Lwfans Mamolaeth wedi dechrau. Mae hyn oherwydd y bydd eich Lwfans Mamolaeth yn dechrau'n awtomatig y diwrnod ar ôl i chi roi genedigaeth.

Pryd y telir Lwfans Mamolaeth parhad

Os nad ydych yn gweithio oherwydd eich beichiogrwydd ar y bedwaredd wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch babi gael ei eni neu ar ôl hynny

Mae'n **rhaid** i'ch Lwfans Mamolaeth ddechrau os ydych ar gyfnod mamolaeth ar y bedwaredd wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch babi gael ei eni neu ar ôl hynny. Bydd eich Lwfans Mamolaeth yn dechrau yn awtomatig o'r diwrnod ar ôl y diwrnod cyntaf y byddwch yn absennol o'r gwaith am y rheswm hwn yn y cyfnod 4 wythnos hwn.

Os byddwch yn absennol o'r gwaith oherwydd salwch yn union cyn y cewch Lwfans Mamolaeth

Mae'n **rhaid** i'ch Lwfans Mamolaeth ddechrau os ydych yn sâl ac yn absennol o'r gwaith oherwydd eich beichiogrwydd unrhyw adeg yn ystod y pedair wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch babi gael ei eni.

Bydd eich Lwfans Mamolaeth yn dechrau'n awtomatig o'r diwrnod ar ôl y diwrnod cyntaf y byddwch yn absennol o'r gwaith am y rheswm hwn yn y cyfnod 4 wythnos hwn.

Os oeddech yn cael Tâl Salwch Statudol, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth neu Fudd-dal Analluogrwydd, bydd yn cael ei atal.

Os ydych chi a'ch cyflogwr yn anghytuno p'un a ydych yn sâl oherwydd eich beichiogrwydd, cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.

Sut rydym yn cyfrifo Lwfans Mamolaeth

Defnyddir y **rheol enillion** i gyfrifo eich Lwfans Mamolaeth.

Os ydych yn gyflogedig

Golyga'r rheol enillion fod yn rhaid i chi ennill o leiaf £30 yr wythnos ar gyfartaledd. Rydym yn cyfrifo cyfartaledd eich enillion gros dros unrhyw 13 wythnos yn eich **Cyfnod Prawf**. Nid oes yn rhaid i'r 13 wythnos fod yn olynol.

Sut rydym yn cyfrifo Lwfans Mamolaeth parhad

Mae *enillion gros* yn golygu swm yr arian y mae eich cyflogwr yn ei dalu i chi cyn y bod unrhyw beth yn cael ei ddidynnu. Er enghraifft, treth incwm neu Yswiriant Gwladol.

Er mwyn cyfrifo eich enillion gros wythnosol ar gyfartaledd, byddwn yn adio eich enillion gros o bob un o'r 13 wythnos y gwnaethoch ennill mwyaf at ei gilydd. Yna, rydym yn rhannu'r cyfanswm gan 13.

Mae angen i ni weld y slipiau cyflog gwreiddiol ar gyfer y 13 wythnos rydych yn ei ddewis. Anfonwch eich slipiau cyflog wythnosol, neu os nad ydych yn cael ei dalu'n wythnosol, anfonwch slipiau cyflog sy'n cwmpasu'r 13 wythnos y gwnaethoch ennill mwyaf yn eich Cyfnod Prawf. Er enghraifft, os ydych yn cael ei dalu yn fisol, anfonwch atom o leiaf slipiau cyflog ar gyfer 4 mis a byddwn yn cyfrifo faint rydych yn ei ennill pob wythnos.

Os oedd gennych fwy nag un swydd yn unrhyw un o'r wythnosau rydych wedi ei ddewis, anfonwch y slipiau cyflog o'r holl swyddi i ni. Byddwn yn dychwelyd hwy atoch.

Os nad oes gennych eich slipiau cyflog gwreiddiol gallwch ofyn i'ch cyflogwr i roi copïau ohonynt i chi, neu gallwch ofyn am ddatganiad gan eich cyflogwr sy'n cwmpasu'r cyfnod yr wythnosau o'ch dewis.

Swm y Lwfans Mamolaeth a gewch fydd naill ai cyfradd safonol Lwfans Mamolaeth neu 90% o'ch enillion wythnosol gros ar gyfartaledd. Byddwch yn cael y swm isaf o'r ddau.

Os ydych yn hunangyflogedig

Os ydych yn hunangyflogedig mae'n ofynnol yn ôl y gyfraith i gofrestru'n hunangyflogedig gyda Chyllid a Thollau EM. Os nad ydych yn cofrestru, neu'n cofrestru'n hwyr, gallech gollu rhywfaint neu'r cyfan o'ch hawl i Fudd-dal Mamolaeth.

Os ydych

- wedi eich cofrestru'n hunangyflogedig, ac
- wedi talu cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 2, ac
- nid oes gennych dystysgrif Eithriad Enillion Isel

Sut rydym yn cyfrifo Lwfans Mamolaeth parhad

fe fyddwch yn cael eich trin fel pe byddai gennych ddigon o enillion wythnosol er mwyn cael y gyfradd safonol o Lwfans Mamolaeth ar gyfer unrhyw wythnos a gwmpesir gan y cyfraniad Yswiriant Gwladol Dosbarth 2 hynny.

Os ydych wedi eich cofrestru'n hunangyflogedig a bod gennych dystysgrif Eithriad Enillion Isel, fe fyddwch yn cael eich trin fel pe byddai gennych enillion sy'n gyfartal â £30 ar ddiwedd pob wythnos a gwmpesir gan y dystysgrif. Mae hyn yn berthnasol hyd yn oed os ydych wedi talu cyfraniad Yswiriant Gwladol Dosbarth 2 ar gyfer wythnos a gwmpesir gan y dystysgrif.

Os ydych wedi eich cofrestru'n hunangyflogedig am o leiaf 26 wythnos yn eich cyfnod prawf, efallai na fyddwch yn gymwys ar gyfer Lwfans Mamolaeth oni bai

- eich bod wedi talu cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 2 yn eich cyfnod prawf, neu
- eich bod wedi cael dystysgrif Eithriad Enillion Isel am o leiaf 13 wythnos yn eich cyfnod prawf.

Beth sy'n digwydd ar ôl i chi wneud cais

Gellir talu Lwfans Mamolaeth yn gyflymach os byddwch

- yn ateb pob cwestiwn ar y ffurflen gais sy'n berthnasol i chi, ac
- yn anfon pob dogfen y byddwn yn gofyn amdani.

Os na allwch wneud hyn, cysylltwch â ni. Byddwn yn ysgrifennu atoch i ddweud wrthyhych beth yw canlyniad eich cais cyn gynted â phosibl.

Os nad oes gennych hawl i gael Lwfans Mamolaeth

Byddwn yn ysgrifennu atoch gyda'r rheswm. Byddwn hefyd yn edrych i weld a allwch gael Lwfans Cyflogaeth a Chymorth. I gael rhagor o wybodaeth, gofynnwch am daflen o'r Ganolfan Byd Gwaith. Neu gallwch ymweld â www.direct.gov.uk/budd-dalidau

Mwy o wybodaeth a chymorth arall

Lwfans Mamolaeth

Ceir gwybodaeth ynglŷn â Lwfans Mamolaeth (MA) yn nhaflen **NI17A** *A guide to Maternity Benefits*. Mae'r daflen hon ar gael â www.direct.gov.uk/budd-daliadau

Gweithio tra'n cael Lwfans Mamolaeth

Gallwch weithio am hyd at 10 diwrnod yn ystod eich Cyfnod Lwfans Mamolaeth heb golli eich taliadau Lwfans Mamolaeth. Gelwir y rhain yn *ddyddiau Cadw mewn Cysylltiad*. Gallwch gael rhagor o wybodaeth am hyn yn y canllaw **NI17A**. Gallwch holi yn eich Canolfan Byd Gwaith hefyd.

Mae'n rhaid i chi hysbysu'r Ganolfan Byd Gwaith am unrhyw waith a wnewch tra'n cael Lwfans Mamolaeth.

Budd-dal Plant

Gallwch wneud cais am y budd-dal hwn pan gaiff eich baban ei eni. I gael rhagor o wybodaeth am Fudd-dal Plant ymwelwch â www.hmrc.gov.uk

Taliadau Mamolaeth Cychwyn Cadarn

Gallech gael Grant Mamolaeth Cychwyn Cadarn os ydych chi neu'ch partner yn cael

- Cymhorthdal Incwm
- Lwfans Ceisio Gwaith yn seiliedig ar incwm
- Credyd Treth Plant ar raddfa sy'n uwch na'r elfen deuluol, neu
- Credyd Treth Gwaith sydd yn cynnwys elfen anabledd neu anabledd difrifol.

Gofynnwch am ffurflen gais **SF100W Taliadau Mamolaeth o'r Gronfa Gymdeithasol** o'ch clinig cyn-geni neu Ganolfan

Mwy o wybodaeth a chymorth parhad

Credyd Treth Gwaith

Credyd treth yw hwn i ychwanegu at enillion pobl sy'n gweithio. Gallwch hawlio Credyd Treth Gwaith os

- ydych yn 16 oed neu'n hŷn, **ac**
- rydych yn gweithio o leiaf 16 awr yr wythnos, **ac**
- rydych chi neu'ch partner yn gyfrifol am blentyn neu berson ifanc sy'n gymwys, **neu**
- mae gennych anabledd sy'n golygu eich bod dan anfantais wrth geisio cael swydd, **neu**
- rydych chi neu'ch partner yn 50 oed neu'n hŷn ac yn dychwelyd i'r gwaith ar ôl cyfnod ar fudd-daliadau allan o waith cymwys.

Os nad oes gennych blant neu bobl ifanc sy'n gymwys neu anabledd sy'n golygu eich bod dan anfantais wrth geisio cael swydd, gallwch hefyd hawlio Credyd Treth Gwaith os

- ydych yn 25 oed neu'n hŷn, **ac**
- rydych yn gweithio o leiaf 30 awr yr wythnos.

Mae'r Credyd Treth Gwaith ar gael i bobl hunangyflogedig ac i rai sy'n gweithio i gyflogwyr.

Credyd Treth Plant

Nid yw Lwfans Mamolaeth yn cynnwys arian ar gyfer plant neu berson ifanc sy'n gymwys. Ond gallwch wneud cais am Gredyd Treth Plant.

Mae 'plentyn' yn golygu person o dan 16 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer.

Mae 'person ifanc sy'n gymwys' yn golygu person 16, 17, 18 neu 19 oed rydych yn cael Budd-dal Plant ar ei gyfer.

Mwy o wybodaeth a chymorth parhad

I wneud cais am gredydau treth

I wneud cais am gredydau treth, mae'n rhaid i chi gwblhau ffurflen gais. Gallwch ond gael pecyn hawlio Credydau Treth gan y llinell gymorth Credyd Treth. Ni allwch wneud cais ar-lein.

Ffoniwch y llinell gymorth Credyd Treth ar **0845 300 3900**.

Os oes gennych anawsterau ar eich clyw neu'ch lleferydd gallwch gysylltu â'r llinell gymorth drwy ddefnyddio ffôn testun ar **0845 300 3909**.

Os ydych angen help neu ffurflen yn Gymraeg, ffoniwch **0845 302 1489**.

Mae'r llinellau ar agor o 8am i 8pm o ddydd Llun i ddydd Gwener ac o 8am i 4pm ar ddydd Sadwrn. Mae'r llinellau ar gau ar ddydd Sul, Dydd Nadolig, Gŵyl San Steffan a Dydd Calan.

Seibiant mamolaeth a hawliau cyflogaeth

Os ydych yn gweithio i gyflogwr, mae gennych hawl i gael seibiant o'r gwaith i gael eich baban. Mae gennych hefyd hawliau cyflogaeth eraill. I gael mwy o wybodaeth am seibiant mamolaeth a hawliau cyflogaeth ewch i www.direct.gov.uk/budd-dalidau

Cymorth a chyngor

Os oes gennych unrhyw broblemau wrth gwblhau'r ffurflen gais, gall rhywun arall ei wneud ar eich rhan.

Os ydych am gael mwy o wybodaeth ynglŷn â Lwfans Mamolaeth, cysylltwch â'r swyddfa sy'n delio â'ch budd-dal. Galwch ddod o hyd i'r swyddfa sy'n delio â'ch budd-dal yn **Rhan 11** o ffurflen **MA1W** a ddaeth gyda'r pecyn cais hwn.

Am wybodaeth ynglŷn â budd-daliadau a gwasanaethau ymwelwch â www.direct.gov.uk/cy

Tabl Cyfnod Prawf o 2011 hyd 2013

Bydd eich cais am Lwfans Mamolaeth (MA) yn cael ei benderfynu ar y gwaith y buoch yn ei wneud yn ystod eich *Cyfnod Prawf*. Dyma'r 66 wythnos hyd at, ac yn cynnwys, y dydd Sadwrn cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni.

Chwiliwch am yr wythnos yng **ngholofn 1** y tabl sy'n cynnwys y dyddiad rydych yn disgwyl genedigaeth eich baban. Darllenwch ar draws y llinell er mwyn gweithio allan eich Cyfnod Prawf a'r 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni. Gweler enghraifft isod.

Os nad yw'r wythnos rydych yn disgwyl genedigaeth eich baban i'w gweld yng **ngholofn 1** y tabl hwn, cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith. Gofynnwch iddynt am Dabl Cyfnod Prawf Lwfans Mamolaeth newydd.

Defnyddir y 15fed wythnos cyn wythnos disgwyl geni eich baban i benderfynu a ddylech gael Tâl Mamolaeth Statudol (SMP). Mae'r wythnos hon yn rhahrau ar y dyddiad a ddangosir yng **ngholofn 4** y tabl.

Gallech gael SMP os oedrhah yn gyflogedig yn ystod yr wythnos hon ac yn bodloni'r amodau am daliadau.

Enghraifft

Edrychwch ar y llinell dywyll ar **dudalen 4**.

Dyddiad yr ydych yn disgwyl genedigaeth eich baban ..... **8 Mai 2012**

Yr wythnos sy'n cynnwys y dyddiad yr ydych yn disgwyl genedigaeth eich baban (**colofn 1**) ..... **6 Mai 2012 - 12 Mai 2012**

Eich Cyfnod Prawf yw (**colofnau 2 a 3**) ..... **30 Ion 2011 - 05 Mai 2012**

Mae'r 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni yn rhahrau ar (**colofn 4**) ..... **22 Ion 2012**

2011

1	2	3	4
Yr wythnos sy'n cynnwys y dyddiad y disgwylir eich baban	Dyddiad cyntaf eich Cyfnod Prawf	Dyddiad olaf eich Cyfnod Prawf	Mae'r 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni yn dechrau ar
Mehefin 2011			
05/06 – 11/06	28 Chw 2010	04 Meh 2011	20 Chw 2011
12/06 – 18/06	07 Maw 2010	11 Meh 2011	27 Chw 2011
19/06 – 25/06	14 Maw 2010	18 Meh 2011	06 Maw 2011
26/06 – 02/07	21 Maw 2010	25 Meh 2011	13 Maw 2011
Gorffennaf			
03/07 – 09/07	28 Maw 2010	02 Gorff 2011	20 Maw 2011
10/07 – 16/07	04 Ebr 2010	09 Gorff 2011	27 Maw 2011
17/07 – 23/07	11 Ebr 2010	16 Gorff 2011	03 Ebr 2011
24/07 – 30/07	18 Ebr 2010	23 Gorff 2011	10 Ebr 2011
31/07 – 06/08	25 Ebr 2010	30 Gorff 2011	17 Ebr 2011
Awst			
07/08 – 13/08	02 Mai 2010	06 Awst 2011	24 Ebr 2011
14/08 – 20/08	09 Mai 2010	13 Awst 2011	01 Mai 2011
21/08 – 27/08	16 Mai 2010	20 Awst 2011	08 Mai 2011
28/08 – 03/09	23 Mai 2010	27 Awst 2011	15 Mai 2011
Medi			
04/09 – 10/09	30 Mai 2010	03 Medi 2011	22 Mai 2011
11/09 – 17/09	06 Meh 2010	10 Medi 2011	29 Mai 2011
18/09 – 24/09	13 Meh 2010	17 Medi 2011	05 Meh 2011
25/09 – 01/10	20 Meh 2010	24 Medi 2011	12 Meh 2011
Hydref			
02/10 – 08/10	27 Meh 2010	01 Hyd 2011	19 Meh 2011
09/10 – 15/10	04 Gorff 2010	08 Hyd 2011	26 Meh 2011
16/10 – 22/10	11 Gorff 2010	15 Hyd 2011	03 Gorff 2011
23/10 – 29/10	18 Gorff 2010	22 Hyd 2011	10 Gorff 2011
30/10 – 05/11	25 Gorff 2010	29 Hyd 2011	17 Gorff 2011
Tachwedd			
06/11 – 12/11	01 Awst 2010	05 Tach 2011	24 Gorff 2011
13/11 – 19/11	08 Awst 2010	12 Tach 2011	31 Gorff 2011
20/11 – 26/11	15 Awst 2010	19 Tach 2011	07 Awst 2011
27/11 – 03/12	22 Awst 2010	26 Tach 2011	14 Awst 2011

2011/2012

1	2	3	4
Yr wythnos sy'n cynnwys y dyddiad y disgwylir eich baban	Dyddiad cyntaf eich Cyfnod Prawf	Dyddiad olaf eich Cyfnod Prawf	Mae'r 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni yn dechrau ar
Rhagfyr			
04/12 – 10/12	29 Awst 2010	03 Rha 2011	21 Awst 2011
11/12 – 17/12	05 Medi 2010	10 Rha 2011	28 Awst 2011
18/12 – 24/12	12 Medi 2010	17 Rha 2011	04 Medi 2011
25/12 – 31/12	19 Medi 2010	24 Rha 2011	11 Medi 2011
Ionawr 2012			
01/01 – 07/01	26 Medi 2010	31 Rha 2011	18 Medi 2011
08/01 – 14/01	03 Hyd 2010	07 Ion 2012	25 Medi 2011
15/01 – 21/01	10 Hyd 2010	14 Ion 2012	02 Hyd 2011
22/01 – 28/01	17 Hyd 2010	21 Ion 2012	09 Hyd 2011
29/01 – 04/02	24 Hyd 2010	28 Ion 2012	16 Hyd 2011
Chwefror			
05/02 – 11/02	31 Hyd 2010	04 Chw 2012	23 Hyd 2011
12/02 – 18/02	07 Tach 2010	11 Chw 2012	30 Hyd 2011
19/02 – 25/02	14 Tach 2010	18 Chw 2012	06 Tach 2011
26/02 – 03/03	21 Tach 2010	25 Chw 2012	13 Tach 2011
Mawrth			
04/03 – 10/03	28 Tach 2010	03 Maw 2012	20 Tach 2011
11/03 – 17/03	05 Rha 2010	10 Maw 2012	27 Tach 2011
18/03 – 24/03	12 Rha 2010	17 Maw 2012	04 Rha 2011
25/03 – 31/03	19 Rha 2010	24 Maw 2012	11 Rha 2011
Ebrill			
01/04 – 07/04	26 Rha 2010	31 Maw 2012	18 Rha 2011
08/04 – 14/04	02 Ion 2011	07 Ebr 2012	25 Rha 2011
15/04 – 21/04	09 Ion 2011	14 Ebr 2012	01 Ion 2012
22/04 – 28/04	16 Ion 2011	21 Ebr 2012	08 Ion 2012
29/04 – 05/05	23 Ion 2011	28 Ebr 2012	15 Ion 2012
Mai			
06/05 – 12/05	30 Ion 2011	05 Mai 2012	22 Ion 2012
13/05 – 19/05	06 Chw 2011	12 Mai 2012	29 Ion 2012
20/05 – 26/05	13 Chw 2011	19 Mai 2012	05 Chw 2012
27/05 – 02/06	20 Chw 2011	26 Mai 2012	12 Chw 2012

2012

1	2	3	4
Yr wythnos sy'n cynnwys y dyddiad y disgwylir eich baban	Dyddiad cyntaf eich Cyfnod Prawf	Dyddiad olaf eich Cyfnod Prawf	Mae'r 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni yn dechrau ar
Mehefin 2012			
03/06 – 09/06	27 Chw 2011	02 Meh 2012	19 Chw 2012
10/06 – 16/06	06 Maw 2011	09 Meh 2012	26 Chw 2012
17/06 – 23/06	13 Maw 2011	16 Meh 2012	04 Maw 2012
24/06 – 30/06	20 Maw 2011	23 Meh 2012	11 Maw 2012
Gorffennaf			
01/07 – 07/07	27 Maw 2011	30 Meh 2012	18 Maw 2012
08/07 – 14/07	03 Ebr 2011	07 Gorff 2012	25 Maw 2012
15/07 – 21/07	10 Ebr 2011	14 Gorff 2012	01 Ebr 2012
22/07 – 28/07	17 Ebr 2011	21 Gorff 2012	08 Ebr 2012
29/07 – 04/08	24 Ebr 2011	28 Gorff 2012	15 Ebr 2012
Awst			
05/08 – 11/08	01 Mai 2011	04 Awst 2012	22 Ebr 2012
12/08 – 18/08	08 Mai 2011	11 Awst 2012	29 Ebr 2012
19/08 – 25/08	15 Mai 2011	18 Awst 2012	06 Mai 2012
26/08 – 01/09	22 Mai 2011	25 Awst 2012	13 Mai 2012
Medi			
02/09 – 08/09	29 Mai 2011	01 Medi 2012	20 Mai 2012
09/09 – 15/09	05 Meh 2011	08 Medi 2012	27 Mai 2012
16/09 – 22/09	12 Meh 2011	15 Medi 2012	03 Meh 2012
23/09 – 29/09	19 Meh 2011	22 Medi 2012	10 Meh 2012
30/09 – 06/10	26 Meh 2011	29 Medi 2012	17 Meh 2012
Hydreff			
07/10 – 13/10	03 Gorff 2011	06 Hyd 2012	24 Meh 2012
14/10 – 20/10	10 Gorff 2011	13 Hyd 2012	01 Gorff 2012
21/10 – 27/10	17 Gorff 2011	20 Hyd 2012	08 Gorff 2012
28/10 – 03/11	24 Gorff 2011	27 Hyd 2012	15 Gorff 2012
Tachwedd			
04/11 – 10/11	31 Gorff 2011	03 Tach 2012	22 Gorff 2012
11/11 – 17/11	07 Awst 2011	10 Tach 2012	29 Gorff 2012
18/11 – 24/11	14 Awst 2011	17 Tach 2012	05 Awst 2012
25/11 – 01/12	21 Awst 2011	24 Tach 2012	12 Awst 2012

Lwfans Mamolaeth

canolfanbydgywaith

Adran Gwaith
a Phensiynau

Defnyddiwch y ffurflen hon i wneud cais am Lwfans Mamolaeth

Er mwyn llenwi'r ffurflen hon, bydd angen i chi ddarllen y **Daflen nodiadau** a'r **tabl Cyfnod Prawf** a ddaeth yn y pecyn cais hwn.

Mae'n bosibl bydd oedi gyda'ch cais os na fyddwch yn

- ateb pob cwestiwn sy'n berthnasol i chi ar y ffurflen hon
- anfon pob dogfen y gofynnwn amdani atom ni. Os na allwch wneud hyn, cysylltwch â ni yn syth.

Byddwch yn colli arian os byddwch yn gwneud cais mwy na 3 mis ar ôl y dyddiad y dylai eich Lwfans Mamolaeth gychwyn.

Rhan 1 Ynglŷn â chi

Cyfenw neu enw teuluol

Mrs/Miss/Ms/Dr

Pob enw arall, yn llawn

Pob cyfenw neu enw teuluol arall rydych wedi cael eich adnabod wrthynt neu rydych yn eu defnyddio nawr.

Os oes angen i chi ddweud wrthym am fwy o enwau, defnyddiwch y lle gwag yn **Rhan 9** o'r ffurflen hon, **Gwybodaeth Arall**.

Dyddiad geni

/ /

Beth yw eich Rhif Yswiriant Gwladol (YG)?

Gallwch ddod o hyd i'r rhif ar eich cerdyn rhif Yswiriant Gwladol (YG), llythyrau oddi wrth yr adran nawdd cymdeithasol neu slipiau cyflog.

Os nad ydych yn gwybod eich rhif Yswiriant Gwladol, a fu un gennyh neu a ydych wedi defnyddio un erioed?

Llythrennau Rhifau Llythyren

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Na

Do

 / /

Rhan 1 **Ynglŷn â chi** parhad

Cyfeiriad

Cod post

Cyfeiriad, os yn wahanol yn y 3 blynedd diwethaf

Os oes angen i chi ddweud wrthym am fwy nag un cyfeiriad defnyddiwch y gofod yn **Rhan 9** o'r ffurflen hon, **Gwybodaeth Arall**.

Cod post

Rhif ffôn cartref

Cod	Rhif
-----	------

Rhif ffôn gwaith

Cod	Rhif
-----	------

Rhif ffôn symudol

Cod	Rhif
-----	------

Ar ba ddyddiad ydych chi'n disgwyl genedigaeth eich baban?

Os ydych yn gwneud cais ar ôl i'ch baban gael ei eni, rhowch y dyddiad roeddech yn disgwyl genedigaeth eich baban.

/	/
---	---

Dyma'r dyddiad ar eich Tystysgrif Mamolaeth MAT B1W. Gweler **tudalen 5** o'r **Daflen nodiadau**.

Rhan 2 Ynglŷn â'ch gwaith

- a Edrychwch ar y tabl Cyfnod Prawf a ddaeth gyda'r pecyn cais hwn.

Dewch o hyd i'r wythnos yng ngholofn 1 sy'n cynnwys y dyddiad y disgwylir i'ch baban gael ei eni. Darllenwch ar draws i golofn 4 i ddod o hyd i ddechrau'r 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni. Ysgrifennwch y dyddiad o golofn 4 yma.

- b A gawsoch eich cyflogi gan gyflogwr yn ystod y 15fed wythnos hon?
Rydym yn esbonio'r hyn rydym yn ei olygu wrth cyflogwr a cyflogedig ar **dudalen 3** o'r **Daflen nodiadau**.

Na Ewch i **Rhan 3** o'r ffurflen hon, **Ynglŷn â'ch Cyfnod Prawf**.

Oeddwn Atebwch **rhan c** isod.

- c Os oeddech yn gyflogedig yn y 15fed wythnos hon, efallai y gallwch gael **Tâl Mamolaeth Statudol (SMP)**. Cysylltwch â'ch cyflogwr a gofynnwch am SMP.

A fyddwch yn gallu gael SMP?

Na

Byddwn

- d Os na allwch gael SMP, mae'n rhaid i bob un o'ch cyflogwyr roi ffurflen **SMP1W** i chi anfon atom.

Ydych chi'n anfon ffurflen **SMP1W** atom?

Na Dywedwch wrthym pam:

Ydw

Rhan 3 Ynglŷn â'ch Cyfnod Prawf

a Edrychwch o dan golofn 1 y tabl Cyfnod Prawf a ddaeth yn y pecyn cais hwn er mwyn dod o hyd i'r wythnos sy'n cynnwys y dyddiad rydych yn disgwyl genedigaeth eich baban. Ysgrifennwch yr wythnos honno yma.

Dyddiad a mis

Er enghraifft:
04/09 – 10/09

Blwyddyn

Er enghraifft:
2011

b Edrychwch ar draws y tabl ar golofn 2 er mwyn dod o hyd i ddyddiad cyntaf eich Cyfnod Prawf.

Ysgrifennwch y dyddiad hwn yma

Edrychwch ar draws y tabl ar golofn 3 er mwyn dod o hyd i dyddiad diwethaf eich Cyfnod Prawf.

Ysgrifennwch y dyddiad hwn yma

Mae tudalen 2 o'r **Daflen nodiadau** yn esbonio'r Cyfnod Prawf.

c Ydych chi'n gyflogedig neu a fuoch chi'n gyflogedig yn ystod eich Cyfnod Prawf?

Os ydych wedi bod yn gyflogedig ac yn hunangyflogedig yn ystod eich Cyfnod Prawf, cwblhewch **Rhan 4** a **Rhan 5** o'r ffurflen hon.

Na

Ewch i **Rhan 5** o'r ffurflen hon, **Ynglŷn â hunangyflogaeth yn ystod eich Cyfnod Prawf**. Gweler **tudalennau 8 a 9** o'r **Daflen nodiadau**.

Ydw

Ewch i **Rhan 4** o'r ffurflen hon, **Ynglŷn â chyflogaeth ac enillion yn ystod eich Cyfnod Prawf**. Gweler **tudalennau 7 a 8** o'r **Daflen nodiadau**.

Rhan 4 Ynglŷn â chyflogaeth ac enillion yn ystod eich Cyfnod Prawf

a Dywedwch wrthym am eich holl gyflogwyr yn ystod eich Cyfnod Prawf.
Os na wnewch ddweud wrthym am bob un o'ch cyflogwyr, bydd eich cais yn cael ei oedi. Defnyddiwch y gofod yn **Rhan 9** o'r ffurflen hon i roi rhagor o wybodaeth i ni.

Er enghraifft, os oedd eich cyflogwr yn asiantaeth, os oedd ganddoch mwy na 3 gyflogwr neu os oes gennych gontract o hyd gyda'ch cyflogwr.

	Cyflogwr 1	Cyflogwr 2	Cyflogwr 3
Enw a chyfeiriad y cyflogwr	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> Cod post <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> Cod post <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> Cod post <input type="text"/>
Rhif ffôn	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Dyddiad dechrau eich cyflogaeth	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>
Dyddiad y daeth eich cyflogaeth i ben Os oes dal gennych gontract gyda'ch cyflogwr, peidiwch â llenwi'r dyddiad hwn.	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>	<input type="text"/> / <input type="text"/> / <input type="text"/>
Rhif cyflogres, cyflogai, cloc neu waith	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

b Pa mor aml y cewch eich talu fel arfer?

Bob wythnos ☐	Bob 4 wythnos ☐	Bob wythnos ☐	Bob 4 wythnos ☐	Bob wythnos ☐	Bob 4 wythnos ☐
Bob pythefnos ☐	Bob mis ☐	Bob pythefnos ☐	Bob mis ☐	Bob pythefnos ☐	Bob mis ☐
Os arall, pa mor aml? <input type="text"/>	Os arall, pa mor aml? <input type="text"/>	Os arall, pa mor aml? <input type="text"/>	Os arall, pa mor aml? <input type="text"/>	Os arall, pa mor aml? <input type="text"/>	Os arall, pa mor aml? <input type="text"/>

c Ar ba ddyddiau y byddwch yn gweithio fel arfer?

Llun ☐	Gwener ☐	Llun ☐	Gwener ☐	Llun ☐	Gwener ☐
Mawrth ☐	Sadwrn ☐	Mawrth ☐	Sadwrn ☐	Mawrth ☐	Sadwrn ☐
Mercher ☐	Sul ☐	Mercher ☐	Sul ☐	Mercher ☐	Sul ☐
Iau ☐		Iau ☐		Iau ☐	

Rhan 4 Ynglŷn â chyflogaeth ac enillion yn ystod eich Cyfnod Prawf parhad

ch Mae angen i chi ddewis 13 wythnos o'ch Cyfnod Prawf y gwnaethoch weithio allan yn adran b o Rhan 3, er mwyn i ni allu cyfrifo faint o Lwfans Mamolaeth y gallwch ei gael. Gweler tudalen 8 o'r **Daflen nodiadau** ac amgawch y slipiau cyflog am y 13 wythnos hynny.

---

d Ydych chi wedi dechrau eich cyfnod mamolaeth? Na Ewch i **Rhan 5** o'r ffurflen hon, **Ynglŷn â hunangyflogaeth yn ystod eich Cyfnod Prawf**.

Do Ewch i gwestiwn **dd** ar y dudalen hon.

---

dd Pa ddyddiad gwnaethoch ddechrau eich cyfnod mamolaeth?

e Pa ddyddiad gwnaethoch weithio diwethaf?

f A wnaethoch gael unrhyw dâl gwyliau neu dâl salwch ar ôl i chi weithio diwethaf?

Na Ewch i gwestiwn **ff** ar y dudalen hon.

Do Tâl Salwch o i

A oedd eich salwch yn gysylltiedig â beichiogrwydd?

Na

Gweler **tudalen 7** o'r **Daflen nodiadau**.

Oedd

Tâl Gwyliau o i

ff O ba ddyddiad rydych am i ni dalu eich Lwfans Mamolaeth?

Gweler **tudalen 6** o'r **Daflen nodiadau**.

Rhan 5 Ynglŷn â hunangyflogaeth yn ystod eich Cyfnod Prawf

a Ydych chi'n gweithio neu ydych chi wedi bod yn gweithio fel person hunangyflogedig cofrestredig yn ystod eich Cyfnod Prawf?

I gael rhagor o wybodaeth am hunangyflogaeth a chofrestru gyda Chyllid a Thollau EM, gweler **tudalennau 8 a 9** o'r **Daflen nodiadau**.

Na

Ewch i Rhan 6 o'r ffurflen hon, Ynglŷn â chyfnodau dramor yn eich Cyfnod Prawf.

Ydw

b Pa ddyddiadau roeddech wedi eich cofrestru'n hunangyflogedig?

O

i

c Ticiwch y dyddiadau rydych yn eu gweithio fel arfer

Dydd Llun

Dydd Mawrth

Dydd Mercher

Dydd Iau

Dydd Gwener

Dydd Sadwrn

Dydd Sul

Rhan 5 Ynglŷn â hunangyflogaeth yn ystod eich Cyfnod Prawf parhad

ch Wnaethoch chi dalu cyfraniadau Yswiriant Gwladol Dosbarth 2 fel person hunangyflogedig yn ystod eich Cyfnod Prawf?

Na Ewch i gwestiwn e ar y dudalen hon.

Do

d Sut wnaethoch chi dalu'r cyfraniadau hyn?

Debyd uniongyrchol

Bil bob chwe mis

Arall

Nodwch y manylion.

dd Oes gennych chi dystysgrif Eithriad Enillion Isel sy'n berthnasol i unrhyw gyfnod yn ystod eich Cyfnod Prawf?

Na

Oes

e Pa ddyddiad gwnaethoch ddechrau eich cyfnod mamolaeth?

Na

Ewch i Rhan 6 o'r ffurflen hon, Ynglŷn â chyfnodau dramor yn eich Cyfnod Prawf.

Do

Ewch i gwestiwn f ar y dudalen hon.

f Pa ddyddiad gwnaethoch ddrechau eich cyfnod mamolaeth?

ff Pa ddyddiad gwnaethoch weithio diwethaf?

g O ba ddyddiad rydych am i ni dalu eich Lwfans Mamolaeth?
Gweler tudalen 6 o'r Daflen nodiadau.

Rhan 6 Ynglŷn â chyfnodau dramor yn eich Cyfnod Prawf

a A wnaethoch dreulio unrhyw amser dramor, heblaw am wyliau, yn eich Cyfnod Prawf?

Na Ewch i Rhan 7 o'r ffurflen hon, Ynglŷn â budd-daliadau eraill.

Do Gweler tudalen 4 o'r Daflen nodiadau.

---

b Yn ystod yr ymweliadau hyn, oeddech chi

- wedi eich cyflogi dramor gan gyflogwr tramor
- wedi eich cyflogi dramor gan gyflogwr o'r DU
- yn hunangyflogedig dramor
- yn cael unrhyw fudd-daliadau mewn gwlad dramor
- dim un o'r rhain?

Ticiwch y blwch sy'n berthnasol

---

c Pa wledydd gwnaethoch dreulio amser ynddynt?

Gwlad

O / / I / /

Gwlad

O / / I / /

Os ydych am ddweud wrthym am fwy na 2 wlad, defnyddiwch y gafod yn **Rhan 9** o'r ffurflen hon, **Gwybodaeth Arall**.

---

ch Dros ba gyfnodau wnaethoch chi dalu'r cyfraniadau Yswiriant Gwladol?

O / / I / /

O / / I / /

Rhan 6 **Ynglŷn â chyfnodau dramor yn eich Cyfnod Prawf** parhad

d Rhowch fanylion eich cyflogwyr tra roeddech dramor.

Os bydd angen i chi ddweud wrthym am fwy na dau gyflogwr, defnyddiwch y gofod yn Rhan 9 o'r ffurflen hon, **Gwybodaeth Arall**.

Cyflogwr 1

Cyflogwr 2

Enw a chyfeiriad y cyflogwr

Cod post

Cod post

Rhif ffôn

Dyddiad dechrau eich cyflogaeth

Dyddiad y daeth eich cyflogaeth i ben

Os ydych yn dal i gael eich cyflogi gan y cyflogwr, peidiwch â llenwi'r dyddiad hwn.

Rhif cyflogres, cyflogai, cloc neu waith

dd Pa mor aml y cewch eich talu fel arfer?

Ticiwch y blwch sy'n berthnasol i chi.

Bob wythnos

Bob pythefnos

Bob wythnos

Bob pythefnos

Bob 4 wythnos

Bob mis

Bob 4 wythnos

Bob mis

Arall

Arall

Rhan 7 Ynglŷn â budd-daliadau eraill

Mae angen i ni wybod am unrhyw arian rydych yn ei gael gan yr Adran Gwaith a Phensiynau, unrhyw adran arall o'r llywodraeth neu'r Asiantaeth Hyfforddi. **Mae angen i ni wybod hefyd am unrhyw arian rydych eich priod, eich partner sifil neu rywun arall**

- yn cael ar eich cyfer, neu
- yn cael ei ychwanegu at eu budd-dal ar eich cyfer.

Gall yr arian hwn wneud gwahaniaeth i'ch Lwfans Mamolaeth. Gall eich Lwfans Mamolaeth hefyd wneud gwahaniaeth i'r arian arall y gallwch ei gael. Ceir mwy o wybodaeth am hyn yn nhaflen **NI17A** *A guide to Maternity Benefits*. Gallwch ddod o hyd i'r canllaw hwn ar ein gwefan. Y cyfeiriad yw www.direct.gov.uk/budd-daliadau

a Ydych chi'n cael unrhyw fudd-daliadau eraill?

Ticiwch **Ydw** hyd yn oed os ydych yn aros i glywed am fudd-dal.

Er enghraifft,

- Budd-daliadau profedigaeth
- Lwfans Gofalwr
- Budd-dal Plant
- Lwfans Cyflogaeth a Chymorth
- Budd-dal Analluogrwydd
- Cymhorthdal Incwm
- Credyd Mewn Gwaith neu Gredyd Dychwelyd i'r Gwaith
- Lwfans Ceisio Gwaith
- Credyd Pensiwn
- Pensiwn y Wladwriaeth
- Tâl Mabwysiadu Statudol (SAP)
- Tâl Mamolaeth Statudol (SMP)
- Tâl Salwch Statudol (SSP)
- Lwfans Hyfforddiant
- Pensiwn Rhyfel Gwraig Weddw
- Budd-dal Gwraig Weddw
- Unrhyw fudd-daliadau eraill.

Os bydd angen i chi ddweud wrthym am fwy na 4 budd-dal, defnyddiwch y gofod yn **Rhan 9** o'r ffurflen hon, **Gwybodaeth Arall**.

Na

Ydw

Dywedwch wrthym am y budd-daliadau isod.

Enw'r budd-dal

Rhif cyfeirnod, os ydych yn ei wybod

Enw'r budd-dal

Rhif cyfeirnod, os ydych yn ei wybod

Enw'r budd-dal

Rhif cyfeirnod, os ydych yn ei wybod

Enw'r budd-dal

Rhif cyfeirnod, os ydych yn ei wybod

Rhan 8 Sut rydym yn eich talu

Cewch ddewis pa mor aml rydych am i ni dalu eich budd-dal.

Pa mor aml rydych am i ni dalu eich budd-dal?

Bob wythnos

Bob 4 wythnos

Fel arfer byddwn yn talu eich arian i mewn i gyfrif.

Bydd nifer o fanciau a chymdeithasau adeiladu yn eich caniatáu i gasglu eich arian mewn swyddfeydd post.

Byddwn yn dweud wrthyich pan fyddwn yn gwneud y taliad cyntaf a faint ydyw. Byddwn yn dweud wrthyich os bydd newid yn y swm y byddwn yn ei dalu i mewn i'r cyfrif.

Cael gwybod faint rydym wedi'i dalu i mewn i'r cyfrif

Gallwch wirio eich taliadau ar gyfriflenni cyfrif. Efallai bydd y cyfriflenni yn dangos eich rhif Yswiriant Gwladol (YG) wrth ymyl unrhyw daliadau rydym wedi eu gwneud. Os credwch fod taliad yn anghywir, cysylltwch â'r swyddfa sy'n eich talu ar unwaith.

Os byddwn yn talu gormod o arian i chi

Mae gennym yr hawl i adennill unrhyw arian a dalwyd nad oes gennych hawl i'w gael. Gallai hyn fod oherwydd y ffordd y mae'r system ar gyfer taliadau i mewn i gyfrif yn gweithredu.

Er enghraifft, efallai y byddwch yn rhoi gwybodaeth i ni, sy'n golygu bod hawl gennych i gael llai o arian. Weithiau ni allwn newid y swm rydym wedi'i dalu i chi eisoes. Golyga hyn y byddwn wedi talu arian i chi nad oes gennych hawl i'w gael.

Byddwn yn cysylltu â chi cyn y byddwn yn adennill unrhyw arian.

Beth i'w wneud nawr

- Dywedwch wrthym am y cyfrif yr ydych yn dymuno ei ddefnyddio ar y dudalen nesaf. Drwy roi manylion eich cyfrif i ni rydych
  - yn cytuno y byddwn yn talu i mewn i'ch cyfrif, ac
  - yn deall yr hyn rydym wedi ei ddweud wrthyich uchod yn yr adran **Os byddwn yn talu gormod o arian i chi**
- Os ydych yn bwriadu agor cyfrif, rhowch fanylion eich cyfrif i ni cyn gynted â'u bod gennych.
- Os nad oes gennych gyfrif, cysylltwch â ni a byddwn yn rhoi mwy o wybodaeth i chi.

Cwblhewch gweddill y ffurflen hon. Nid oes rhaid i chi aros nes eich bod wedi agor cyfrif neu gysylltu â ni.

Ynglŷn â'r cyfrif rydych am ei ddefnyddio

- Gallwch ddefnyddio **cyfrif yn eich enw chi** neu **gyfrif ar y cyd**.
- Gallwch ddefnyddio **cyfrif rhywun arall** os
  - bydd termau ac amodau eu cyfrif yn caniatáu hyn, a
  - byddant yn eich caniatáu i ddefnyddio eu cyfrif, a
  - rydych yn sicr y byddant yn defnyddio eich arian yn y ffordd rydych yn ei ddweud wrthynt.
- Gallwch ddefnyddio **cyfrif undeb credyd**. Mae'n rhaid i chi ddarparu manylion cyfrif yr undeb credyd i ni. Gall eich undeb credyd eich helpu gyda hyn.
- Os ydych yn **benodai** neu'n **gynrychiolydd cyfreithiol** sy'n gweithredu ar ran yr hawliwr, dylai'r cyfrif fod yn eich enw chi yn unig.

Rhowch fanylion eich cyfrif isod.

Mae'n bwysig iawn eich bod yn llenwi pob blwch yn gywir gan gynnwys rhif rôl neu gyfeirnod y gymdeithas adeiladu os oes gennych un. Os rhowch y manylion anghywir am eich cyfrif i ni, efallai bydd oedi gyda'ch taliadau neu y gallwch gollu arian.

Gallwch ddod o hyd i fanylion y cyfrif ar eich llyfr siec neu'ch cyfriflenni banc. Os nad ydych yn siŵr am y manylion, gofynnwch i'r banc neu'r gymdeithas adeiladu.

Enw deiliad y cyfrif

Ysgrifennwch enw deiliad y cyfrif yn union fel y mae i'w weld ar y llyfr siec neu gyfriflen.

Enw llawn y banc neu gymdeithas adeiladu

Cod didoli

Rhowch bob un o'r chwe rhif, er enghraifft: 12-34-56.

 - -

Rhif y cyfrif

Mae rhifau cyfrifon fel arfer yn 8 rhif o hyd. Os oes gan eich cyfrif llai na 10 rhif, llenwch y rhifau o'r ochr chwith.

Rhif rôl neu gyfeirnod y gymdeithas adeiladu

Os ydych yn defnyddio cyfrif cymdeithas adeiladu efallai y bydd yn rhaid i chi ddweud wrthym y rhif rôl neu gyfeirnod. Gall y rhain gynnwys llythrennau a rhifau a gall fod hyd at 18 nod o hyd. Os ydych yn ansicr p'un a oes gan y cyfrif rif rôl neu gyfeirnod, gofynnwch i'r gymdeithas adeiladu.

Efallai eich bod yn cael budd-daliadau a hawliadau eraill nid ydym eu talu i mewn i gyfrif. Os hoffech i ni dalu hwy i'r cyfrif uchod, ticiwch y blwch hwn.

Rhan 9 Gwybodaeth arall

Defnyddiwch y gofod hwn i ddweud wrthym am unrhyw beth arall y credwch y byddai angen i ni ei wybod.

Os nad oes digon o le, defnyddiwch ddalen o bapur ar wahân. Sicrhewch eich bod yn nodi eich enw llawn a'ch rhif Yswiriant Gwladol (YG) ar bob dalen o bapur, a llofnodwch a dyddiwch bob dalen rydych yn ei defnyddio.

**Darparwch fanylion eich cangen
leol o swyddfa'r post leol.**

Cod post

Rhan 10 Datganiad

- **Rwyf yn datgan** bod y wybodaeth a roddwyd gennyf ar y ffurflen hon yn gywir ac yn gyflawn hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred.
- **Rwyf yn deall** y gellir atal fy mudd-dal ac y gellir dwyn achos neu gamau eraill yn fy erbyn os byddaf yn rhoi gwybodaeth sy'n anghywir neu'n anghyflawn yn fwriadol.
- **Rwyf yn deall** bod yn rhaid i mi hysbysu'r swyddfa sy'n talu fy mudd-dal ar unwaith am unrhyw beth a allai effeithio ar fy hawl i neu swm y budd-dal hwnnw.
- **Rwyf yn cytuno** y gall
  - yr Adran Gwaith a Phensiynau
  - unrhyw weithiwr proffesiynol ym maes gofal iechyd sy'n cynghori'r Adran
  - unrhyw sefydliad y mae cytundeb rhyngddo â'r Adran i ddarparu gwasanaethau meddygol ofyn i unrhyw unigolyn neu sefydliad y cyfeirir ato ar y ffurflen hon am unrhyw wybodaeth sydd ei hangen i ymdrin
    - â'r cais hwn am fudd-dal
    - ag unrhyw gais i edrych eto ar y cais hwn ac y gall y wybodaeth gael ei rhoi i'r gweithiwr proffesiynol ym maes gofal iechyd hwnnw neu i'r sefydliad neu i'r Adran.
- **Rwyf hefyd yn deall** y gall yr Adran ddefnyddio'r wybodaeth sydd ganddi nawr neu a gaiff yn y dyfodol i benderfynu a oes gennyf hawl i
  - gael y budd-dal rwyf yn gwneud cais amdano
  - unrhyw fudd-dal arall rwyf wedi gwneud cais amdano
  - unrhyw fudd-dal arall y gallaf wneud cais amdano neu ei gael yn y dyfodol.

Dyma fy nghais am Lwfans Mamolaeth.

Peidiwch â llofnodi a dyddio'r ffurflen hon cyn y 14eg wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni.

Llofnod

Dyddiad

Os ydych wedi cwblhau a llofnodi'r ffurflen hon ar ran rhywun arall, ticiwch yma.

Mae'r tabl isod yn dweud wrthy ch ba ddogfennau sydd angen i chi eu hanfon gyda'ch cais.

Ticiwch y blychau isod i ddangos yr hyn rydych yn ei anfon atom.

Pawb

Mae'n rhaid i chi anfon yr un gwreiddiol, nid llungopi o'r Dystysgrif Mamolaeth **MAT B1W**. Gweler **tudalen 5** o'r **Daflen nodiadau**.

Os ydych yn gwneud cais ar ôl i'r baban gael ei eni

Mae'n rhaid i chi anfon dystysgrif geni hefyd os nad yw'r dyddiad y cafodd eich baban ei eni ar dystysgrif **MAT B1W**. Gweler **tudalen 5** o'r **Daflen nodiadau**.

Os cawsoch eich cyflogi gan gyflogwr yn y 15fed wythnos cyn yr wythnos y disgwylir i'ch baban gael ei eni ac nid ydych yn gallu gael Tâl Mamolaeth Staudol

Mae'n rhaid i chi anfon ffurflen **SMP1W** hefyd. Gweler **tudalen 2** o'r **Daflen nodiadau**.

Os buoch yn gweithio i gyflogwr

Rhaid i chi anfon slipiau cyflog gwreiddiol atom am y 13 wythnos a ddewiswch. Gweler **tudalennau 7 a 8** o'r **Daflen nodiadau**.

Rhan 11 Beth i'w wneud nawr

- Sicrhewch eich bod wedi ateb yr holl gwestiynau sy'n berthnasol i chi ar y ffurflen hon.
- Gwnewch yn siŵr eich bod yn anfon pob dogfen y gofynnwyd amdani atom. Defnyddiwch y rhestr sydd ar dudalen flaen y ffurflen gais hon.
- Anfonwch eich ffurflen a'ch dogfennau i'r swyddfa sy'n delio â'ch budd-dal. Gallwch ddod o hyd i'r swyddfa sy'n delio â'ch budd-dal isod. Os nad ydych yn siŵr pa swyddfa sy'n delio â'ch budd-dal, cysylltwch ag unrhyw un o'r swyddfeydd isod.

Rhanbarth lle rydych yn byw

Llundain, Dwyrain Canolbarth Lloegr,
Gogledd-ddwyrain Lloegr, Cymru,
Dwyrain Lloegr, De-ddwyrain Lloegr a
Gorllewin Canolbarth Lloegr

Gogledd-orllewin Lloegr, De-orllewin Lloegr,
Swydd Efrog a'r Humber a'r Alban

Swyddfa sy'n delio â'ch budd-dal

Wrexham MOU
Jobcentre Plus
Wrexham BDC(MA)
Jupiter Drive
Chester, CH70 8BL

Yeovil MOU
Jobcentre Plus
Yeovil BDC(MA)
Gloucester Road North
Bristol, BS80 8AW

Rhifau ffôn

0845 608 8610 Siaradwyr Saesneg
0845 608 8674 Siaradwyr Cymraeg
0845 608 8553 Defnyddwyr ffôn testun sydd ag
anawsterau ar eu lleferydd neu ar
eu clyw

Rhan 12 Sut rydym yn casglu ac yn defnyddio gwybodaeth

Mae'r wybodaeth rydym yn ei chasglu amdanoch a sut rydym yn ei defnyddio yn dibynnu'n bennaf ar y rheswm dros eich busnes gyda ni. Ond fe allwn ddefnyddio'r wybodaeth ar gyfer unrhyw ddibenion yr Adran, sy'n cynnwys

- budd-daliadau a lwfansau nawdd cymdeithasol
- cynnal plant
- cyflogaeth a hyfforddiant,
- polisi pensiynau preifat, a
- cynllunio ar gyfer ymdeol.

Efallai y byddwn yn cael gwybodaeth gan eraill er mwyn gwiro'r wybodaeth rydych yn ei roi i ni ac i wella ein gwasanaethau. Efallai y byddwn yn rhoi gwybodaeth i rai sefydliadau eraill fel y mae'r gyfraith yn caniatáu, er enghraifft er mwyn amddiffyn yn erbyn troseddau.

I gael mwy o wybodaeth am y ffordd rydym yn defnyddio gwybodaeth, ymelwch â'n gwefan www.dwp.gov.uk/cymraeg/privacy-policy neu gysylltu ag unrhyw un o'n swyddfeydd.

Rhan 13 Ein safonau gwasanaeth

Yn y Ganolfan Byd Gwaith ein nod yw darparu safon uchel o wasanaeth i gwsmeriaid bob amser. Gellir dod o hyd i fanylion safon y gwasanaeth y gallwch ei ddisgwyl gennym yn www.direct.gov.uk/dwpsiarter

Gallwch gael mynediad i'n gwefan mewn llawer o lyfrgelloedd.

I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â'r Ganolfan Byd Gwaith.